

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Силабус

освітньої компоненти

«НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА

Галузь знань – Культура і мистецтво

Спеціальність – 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Силабус склала: професор кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій, доктор наук із соціальних комунікацій, професор Ірина ДАВИДОВА

Силабус затверджено на засіданні кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Протокол № 10 від «26» січня 2026 року

Завідувач кафедри цифрових комунікацій
та інформаційних технологій

Олена МАР'ІНА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.

Протокол № 10 від «26» січня 2026 р.

Голова ради факультету

Наталія КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва практики	Науково-педагогічна практика
Викладач	Давидова Ірина Олександрівна
Контактні дані викладача	+38(066)448-51-28 Iryna_davydova@xdak.ukr.education IDavydova1@ukr.net
Статус дисципліни	Обов'язкова
Пререквізити	Дисципліна враховує знання, одержані в процесі вивчення дисциплін «Технологій інформаційного суспільства», «Філософія: теорія та методологія пізнання», «Сучасні проблеми розвитку документно-інформаційної сфери», «Веб-технології в науково дослідній діяльності» та поглиблює їх через розкриття зв'язку між академічною освітою та реальним професійним середовищем.
Постреквізити	Під час науково-педагогічної практики аспіранти набувають навичок викладання, аналізу та організації навчального процесу. Практика формує відповідальність, самостійність та здатність до рефлексії власної діяльності. Вона дає змогу апробувати методи викладання та наукової комунікації в реальних умовах закладу вищої освіти.

2. АНОТАЦІЯ ДО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

«Науково-педагогічна практика» – це розосереджена практика, спрямована на посилення професійної підготовки аспірантів спеціальності “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”. Розосереджена практика є ключовою складовою професійного становлення майбутніх науковців і педагогів в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Вона дозволяє поєднати теоретичні знання з реальними викликами фахової діяльності.

Під час науково-педагогічної практики аспіранти набувають навичок викладання, наукового аналізу та організації навчального процесу. Практика сприяє формуванню відповідальності, професійної самостійності та здатності до критичного осмислення власної діяльності. Розосереджений формат дозволяє здійснювати апробацію методів викладання й наукової комунікації в реальних умовах.

3. МЕТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Мета практики — формування у аспірантів цілісної системи професійних умінь і навичок науково-педагогічної діяльності в умовах розосередженої організації освітнього процесу, включно з опануванням методик дистанційного, аудиторного та змішаного навчання, вмінням забезпечувати інформаційний супровід освітніх компонентів, розробляти навчально-методичні матеріали та здійснювати педагогічну взаємодію незалежно від місця виконання практики.

Очікувані результати навчання з дисципліни «Науково-педагогічна практика»:

Ознайомитись із сучасними вимогами до інформаційного супроводу викладацької діяльності;

Самостійно та вільно орієнтуватися в нормативних розробках з методичного забезпечення навчального процесу; застосовувати сучасні освітні технології для організації освітнього процесу;

Сформувати цілісне уявлення про призначення та зміст науково-педагогічної діяльності в закладі вищої освіти.

4. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності
<p>ЗК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в інформаційній, бібліотечній та архівній справі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК5. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та етики застосування технологій інформаційного суспільства.</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях у науковій, педагогічній та управлінській діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК8. Здатність проведення та презентації результатів наукових досліджень на відповідному рівні з використанням інформаційних і комунікаційних технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.</p> <p>ЗК9. Здатність розробляти і управляти науковими проектами та/або складати пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності</p>
Спеціальні (фахові) компетентності
<p>СК2. Здатність застосувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.</p> <p>СК3. Здатність розвивати категорійно-поняттєвий та аналітично-дослідницький апарат, виявляти й обґрунтовувати нові закономірності в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.</p> <p>СК5. Здатність проектувати, моделювати і розробляти нові засоби та технології із вдосконалення процесів створення, розповсюдження, аналітико-синтетичної акумуляції, зберігання обробки, й організації використання документованої інформації.</p>

СК6. Здатність застосовувати широкий спектр цифрових засобів, інструментів, ресурсів і технологій для провадження досліджень в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.

СК7. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.

СК10. Здатність високоспеціалізованого професійно організаційно-управлінські, експертно-аналітичні та консультаційні національному та міжнародному ринках праці.

Програмні результати навчання

РН1. Володіти знаннями про передові концептуальні та методологічні аспекти в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних зв'язків інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

РН3. Вільно презентувати й обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми інформаційної, бібліотечної та архівної справи державною й іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у фахових наукових виданнях.

РН4. Уміти критично мислити, оцінювати та синтезувати інноваційні ідеї в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

РН5. Планувати і виконувати емпіричні та теоретичні дослідження з інформаційної, бібліотечної та архівної справи й дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та методик

РН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, технології роботи з відкритими даними, бази даних та інформаційні системи.

РН8. Розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, що дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику щодо розв'язання значущих проблем в інформаційній, бібліотечній та архівній справі з дотриманням норм академічної та професійної етики і врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

РН9. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти дисципліни з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Обов'язковий освітній компонент
Формат курсу	Практика розосереджена, денна форма навчання, 4 семестр
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90, з них: аудиторна робота – 30 год (практичні заняття); самостійна робота - 60 год.
Технічне і програмне забезпечення	Комп'ютерне та програмне забезпечення для дистанційного навчання, мультимедійний проектор.

Форми, види навчальних занять та методи навчання	<p>Форми: навчальні заняття, самостійна робота, навчально-педагогічна діяльність у межах практики, контрольні заходи.</p> <p>Види: практичні заняття, консультації.</p> <p>Практичні заняття спрямовані на: аналіз освітніх програм і робочих програм дисциплін; виконання педагогічного аналізу занять викладача-куратора; підготовку навчально-методичних матеріалів; розробку конспектів лекцій, практичних і семінарських занять; опанування цифрових та інтерактивних технологій викладання; проведення пробного лекційного/семінарського/практичного заняття.</p> <p>Самостійна робота спрямована на: опрацювання структури робочих програм; створення методичних матеріалів і конспектів; вивчення методики лекції, практичного, семінарського заняття; опанування технологій ділових ігор, кейс-методу, інтерактивних методів; самоаналіз виконаних педагогічних завдань.</p> <p>Методи: співвикладання, вебінари та онлайн-заняття, аналіз та рецензування навчальних занять, робота в наукових гуртках.</p>
Поточний контроль	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювання результатів виконання практичних робіт. 2. Оцінювання результатів виконання самостійних робіт.
Підсумковий контроль	<p>Залік передбачає захист звіту з практики.</p>
Політика курсу	<p>Здобувачі та викладач мають дотримуватися таких норм академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність, академічна доброчинність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.</p> <p>Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми недоброчесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських та практичних занять, контрольних завдань, на іспиті.</p> <p>Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених аспірантам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу аспіранта.</p>

6. ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА-ПРАКТИКАНТА:

- виконати завдання, передбачені програмою практики;
- дотримуватися правил безпеки життєдіяльності та цивільного захисту під час проходження практики;
- нести відповідальність за виконану роботу та її результати;
- по завершенні практики звітувати викладачу-керівнику та скласти залік.

7. СТРУКТУРА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

№ з/п	Перелік тем (завдань)	Разом годин	Практ.	Сам. роб.
1	2	3	6	7
1.	Ознайомлення з освітньою програмою та робочими планами дисциплін	11	4	7
2.	Відвідування та аналіз занять викладача-куратора	8	2	6
3.	Підготовка навчально-методичних матеріалів	14	4	10
4.	Розробка планів-конспектів лекцій	14	4	10
5.	Розробка практичних і семінарських занять	11	4	7
6.	Опанування інтерактивних і цифрових технологій викладання у вищій школі	14	4	10
7.	Проведення навчальних занять (лекційних, семінарських, практичних)	11	6	5
8.	Аналіз власної викладацької діяльності та підготовка звіту про проходження практики	7	2	5
Разом:		90	30	60

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тематика	Кількість годин
1.	Ознайомлення з освітньою програмою та робочими планами дисциплін	4
2.	Відвідування та аналіз занять викладача-куратора	2
3.	Підготовка навчально-методичних матеріалів	4
4.	Розробка планів-конспектів лекцій	4
5.	Розробка практичних і семінарських занять	4
6.	Опанування інтерактивних і цифрових технологій викладання у вищій школі	4
7.	Проведення навчальних занять (лекційних, семінарських, практичних)	6
8.	Аналіз власної викладацької діяльності та підготовка звіту про проходження практики	2
Разом:		30

Критерії оцінювання результатів проходження науково-педагогічної практики

Високий рівень знання матеріалу курсу (90–100 балів, А, відмінно)	чіткість, логічність, структурованість, акуратність, повнота представлених матеріалів, висока культура їх письмового оформлення та методичного обґрунтування.
Достатньо високий рівень знання матеріалу курсу (74–89 балів, С, В, добре)	розкриття основних методичних аспектів представлених матеріалів, незначне порушення логічних зв'язків, незначні неточності в аналізі матеріалів та труднощі в їх методичному обґрунтуванні.
Посередній рівень знання матеріалу курсу (60–73 балів, D, E, задовільно)	формальний характер представлених матеріалів, які відображають несформованість, відсутність методичного обґрунтування відповідних елементів бази знань, недбале ставлення до оформлення складових звіту, низький рівень володіння практичними знаннями та уміннями.
Незадовільний рівень з можливістю повторного складання (35–59 балів, FX, незадовільно)	формальний характер представлених матеріалів, оформлення матеріалів практичних завдань не відповідає вимогам; зміст не розкрито.
Незадовільний рівень з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (0–34 бали, F, незадовільно)	відсутній звіт про виконання практичних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації Основні джерела

1. Електронні науково-освітні системи у науковій та науково-педагогічній діяльності: глосарій / Упоряд. : Іванова С. М., Яцишин А. В., Кільченко А. В. та ін. Київ : ІТЗН НАПН України, 2018. 42 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/715006//>.
2. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/41503d50-fc9d-46a6-832a-51a05f7b04d2/content>
3. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
5. Про освіту : закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання : навч. посібник. Київ, 2004. 178 с.
7. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. Київ : Знання, 2011. 310 с.

Додаткові джерела

8. Баніт О. В. Інтерактивні методи навчання в корпоративній освіті ЗВО // Академічні студії. 2025. № 1. С. 3–10. URL: <http://178.20.159.56/index.php/pedagogy/article/view/695/631>
9. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти : робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23277/1/smn_zosh.pdf
10. Малярєв М., Христин В., Шевченко Р. Інноваційні технології, форми та методи здійснення освітньої діяльності в ЗВО : курс лекцій. Харків, 2024. 56 с. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/20677/1/%D0%86%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96_%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97_%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81_%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf
11. Основи викладання : конспект лекцій з навчальної дисципліни : навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: І. О. Казак., 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. 201 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/73811>
12. Самойленко І., Попадич О., Попадич Б. Змішане навчання: інноваційний підхід до освітнього процесу в умовах цифрової трансформації // Наукові праці МАУП. Педагогічні науки. 2024. Вип. 1 (60). С. 57-61. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/pedagogy/article/view/3112>
13. Систематизація прийомів і методів підвищення ефективності викладання лекцій / Сергій Єрмаков та ін. // Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського :

зб. наук. пр. Кременчук, 2024. Вип. 2. С. 11–18. URL:
https://visnikkrnu.kdu.edu.ua/statti/2024_2_11.pdf

14. Співачук В., Іконнікова М. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі ЗВО // Наукові інновації та передові технології. 2022. № 9(11). С. 220-232. URL: <https://elar.khmnmu.edu.ua/items/6d38fe05-e9d1-4f4c-97be-2ce7f9348734>

15. Стойка О. Я., Матейчук Д. Сучасні підходи до впровадження цифрових технологій в освітній процес ЗВО // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. Дрогобич, 2022. Вип. 62, Т. 2. С. 297–301. URL:
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/171d31f2-5e5a-44a5-a831-9092135975ea>

16. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. URL:
<http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/3766/1/2022-%d0%9d%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d0%b9%20%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d0%bd%d0%b0%20%d1%81%d0%b0%d0%b9%d1%82.pdf>

17. Шляхтун П. Н. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посібник. Київ, ВЦ «Академія», 2011. 224 с.

18. Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарченко Н. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посібник / Харків. держ. акад. культури, Ін-т культурології, Нац. акад. мистецтв України. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

Електронні ресурси

1. Харківська державна академія культури : сайт. URL: <http://lib-hdak.in.ua>
2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського : сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка : сайт. URL: <http://www.korolenko.kharkov.com>
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого : сайт. URL: <http://www.nplu.org>